

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 16/2009 rd

Berättelse om regeringens åtgärder under år 2008

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 1 april 2009 en berättelse om regeringens åtgärder under år 2008 (B 1/2009 rd) till grundlagsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande i saken till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lantbruksråd Kirsi Heinonen, överinspektör Jussi Laanikari, livsmedelssäkerhetschef Veli-Mikko Niemi, ekonomiöverinspektör Heikki Piiparinen, specialmedarbetare Taina Sahin och specialmedarbetare Marja Savonmäki, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Atro Virtanen, Livsmedelssäkerhetsverket Evira
- verkställande direktör Lauri Juola, Centralen för utsädespotatis.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Jord- och skogsbruksutskottet begränsar sitt utlåtande till vissa uttalanden i berättelsen.

gering, rättssäkerhet och tvångsåtgärder inom området miljöhygien.

Detaljerade ståndpunkter

Lag om ändring av 23 § i mjölkhygienlagen

(RP 25/1995 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

Riksdagen förutsatte den 19 juni 1995 att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att samordna lagstiftningen om avgifter, befogenhetsdele-

Utskottets ståndpunkt

Utskottet hänvisar till berättelsen när det gäller den reviderade lagstiftningen. Utom att lagstiftningen har moderniserats har lagberedningen koncentrerats genom att jord- och skogsbruksministeriet sedan den 1 maj 2006 har hand om lagstiftningen om livsmedelssäkerhet. Styrningen av genomförandet har koncentrerats till det nya Livsmedelssäkerhetsverket Evira som inledde sin verksamhet den 1 maj 2006.

Utskottet anser att uttalandet kan strykas.

Ringröta på potatis

(RP 87/1995 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

Riksdagen förutsatte den 7 november 1995 att de åtgärder som anförs i utskottets betänkande nr 41/1994 rd och i jord- och skogsbruksministeriets utredning den 13 oktober 1995 till utskottet sätts in utan dröjsmål och vid behov med ännu större effektivitet än tidigare för att Finland ska kunna bli ett område fritt från ljus ringröta inom tre år.

Utskottets ståndpunkt

Utöver det som framhålls i berättelsen noterar utskottet att det importeras betydande mängder av framför allt utsädespotatis från andra EU-länder och att det ökar risken för att farliga växtförstörare ska introduceras inom vårt produktionsområde. Latent ringröta kan inte alltid konstateras med säkerhet vid marknadskontroller. Bakteriämängderna ökar vid kompletterande odling och framkallar smitta. I framtiden kommer det att vara en stor utmaning för tillsynsmyndigheterna att spåra upp var fallen av ringröta har sitt ursprung. Redan ett försök att hålla situationen inom nuvarande ramar kräver fortsatt vaksamhet och samarbete mellan kontrollmyndigheter, odlare och aktörer inom potatisbranschen.

Utskottet anser att uttalandet fortfarande är angeläget. Samtidigt pekar det på vilken stor roll både mat- och industripotatisen (bl.a. för stärkelseproduktion) spelar i vår jordbruksproduktion.

Tryggande av en fungerande utsädesförsörjning och genetisk mångfald hos utsäde

(RP 45/2000 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

Riksdagen förutsatte den 15 juni 2000 att regeringen bör driva på EU-kommissionen att komma med ett förslag som möjliggör åtgärder för att säkerställa en fungerande utsädesförsörjning i vårt land och en bevarad genetisk mångfald hos utsäde som lämpar sig för finländska förhållan-

den på det sätt som riksdagen redan tidigare förutsatt.

Riksdagen förutsatte att marknadsföringen av utsäde i lösvikt möjliggörs också i Finland genom bestämmelser på lägre nivå inom ramen för den försöksverksamhet som bedrivs på gemenskapsnivå.

Utskottets ståndpunkt

Utskottet konstaterar att det av det senare uttalandet framgår att marknadsföringen av utsäde i lösvikt i Finland har möjliggjorts genom lagen om handel med utsäde (728/2000) och den med stöd av lagen utfärdade förordningen av jord- och skogsbruksministeriet om handel med utsäde av stråsäd (109/2000), där kraven på utsäde som säljs i lösvikt och på försäljning vara i lösvikt (10 §) anges i detalj. Enligt en utredning till utskottet levererades det 77 848 kg utsäde i lösvikt marknadsåret 2007/2008.

Utskottet anser att det senare uttalandet kan strykas. Det poängterar samtidigt att det fortsatt bör vara möjligt att marknadsföra utsäde i lösvikt.

Effektivare bekämpning av flyghavre

(RP 50/2001 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

Riksdagen förutsatte den 10 december 2001 att det för en effektivare bekämpning av flyghavre årligen anvisas adekvata medel i budgetpropositionen för såväl tillsyn över flyghavre som ersättning av kostnaderna för bekämpning av flyghavre och att riksdagens jord- och skogsbruksutskott årligen tillställs en utredning om den rådande situationen beträffande bekämpning av flyghavre i Finland.

Utskottets ståndpunkt

Utskottet har fått information om att 5 838 hektar åkermark var starkt besmittad av flyghavre 2008. Den totala besmittade arealen var så stor som 324 208 hektar. År 2007 var den totala besmittade arealen 321 000 hektar. Det betyder att den besmittade arealen ökar.

Enligt en utredning till utskottet har en kostnads-nyttoanalys av insatserna mot flyghavre beställts av Forskningcentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi för att klarlägga hur effektiva bekämpningsinsatserna är.

Utskottet anser att det absolut krävs effektiva insatser mot flyghavre.

Utskottet anser att uttalandet fortfarande är angeläget.

Centralen för utsädespotatis

(RP 70/2002 rd, jord- och skogsbruksutskottet)

1. Riksdagen förutsatte den 17 juni 2002 att arbetet med att forska i och utveckla produktionstekniken för högklassig utsädespotatis som lämpar sig särskilt för finländska nordliga förhållanden och som hittills ankommit på Centralen för utsädespotatis skall fortsätta vid Forskningcentralens för jordbruk och livsmedelsekonomi forskningsstation i Ruukki och att adekvata anslag årligen avsätts i statsbudgeten för forskning kring och utveckling av potatisodling.

2. Riksdagen förutsatte att försörjningsberedskapen i fråga om potatisproduktionen i Finland säkerställs när Centralen för utsädespotatis ombildas till ett aktiebolag bl.a. genom att staten kvarstår som delägare i bolaget så länge detta är nödvändigt för att säkerställa att bolagets mål att trygga den nationella försörjningsberedskapen kan nås.

Utskottets ståndpunkt

Enligt berättelsen anger Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi årligen i sitt resultatavtal prioriteringarna och de viktigaste forskningsobjekten för forskningen inom jordbruk och livsmedelsekonomi. Den viktigaste uppgiften för Finlands Central för utsädespotatis Ab (Centralen för utsädespotatis) är att bevara och producera ett rent och friskt utsädesmaterial. Det betyder i praktiken att man bevarar och producerar över 30 olika potatissorter för olika

ändamål. Bolaget har ett strategiskt intresse av att bevara och producera frisk, inhemsk utsädespotatis. Det spelar en väsentlig roll både för försörjningstryggheten och för hela potatisnäringens fortlevnad. I den takt som förädlingen av inhemsk matpotatis avtar växer en aktör som Centralen för utsädespotatis i betydelsen eftersom den i förekommande fall kan sätta i gång med att bevara och producera utsädesmaterial i stor skala.

Det framgår av berättelsen att staten i delägaravtalet för Centralen för utsädespotatis förband sig vid att inte sälja aktier av den andel på 22 procent som den äger före den 1 september 2007. Staten har än så länge inte sålt ut sin ägarandel. Vidare framgår det att det enligt en förordning av statsrådet (344/2003) är möjligt att betala ersättning inte bara för förädling av nationellt sett viktiga jordbruksgrödor utan också för produktion av utsäde. Försörjningsberedskapscentralen har finansierat stamutsädesproduktionen vid Centralen för utsädespotatis.

Utskottet anser att uttalandet fortfarande är angeläget. Utskottet anser att staten absolut bör ha kvar sin ägarandel i Centralen för utsädespotatis.

Sammanfattning

Utskottet anser att följande uttalanden i berättelsen kan strykas:

- Lag om ändring av 23 § i mjölkhygienlagen (RP 25/1995 rd — RSv 28/1995 rd, jord- och skogsbruksutskottet); uttalande.
- Tryggande av en fungerande utsädesförsörjning och genetisk mångfald hos utsäde (RP 45/2000 rd — RSv 88/2000 rd, jord- och skogsbruksutskottet); uttalande.

Utlåtande

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att grundlagsutskottet beaktar det ovan sagda.

JsUU 16/2009 rd — B 1/2009 rd

Helsingfors den 16 juni 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Lasse Hautala /cent
Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd

Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent
ers. Timo Kaunisto /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.